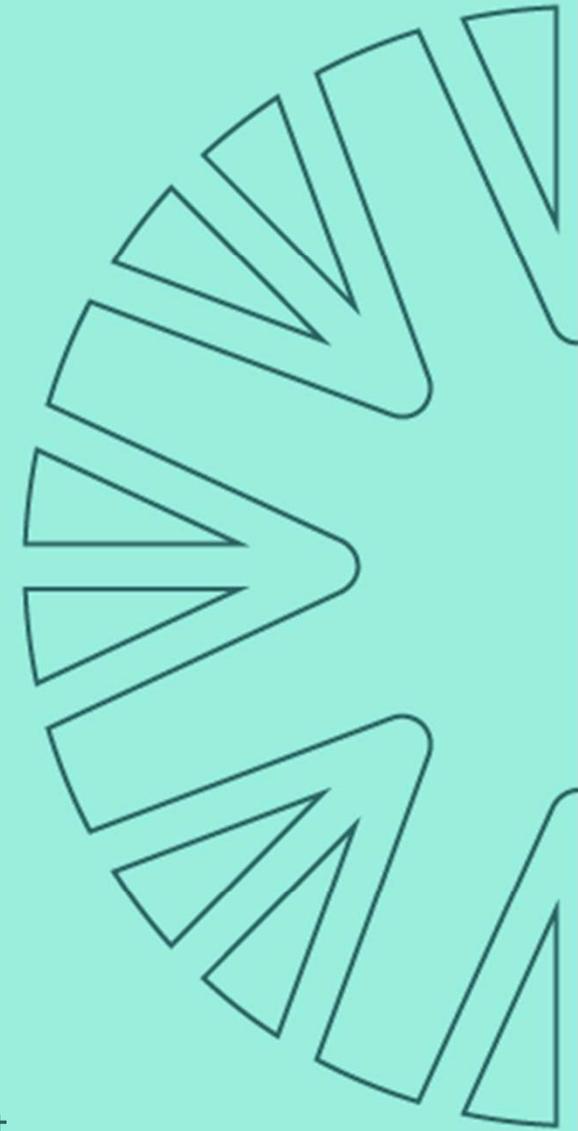

Working towards local climate health action from a preventive health point of view

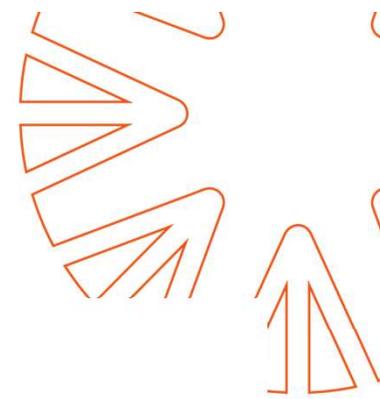
Ruth Lembrechts – Gezondheidsmakers – expert Health & Environment

Gezondheidsmakers (Healthmakers)

gezondheidsmakers

JE GIDS NAAR EEN GEZONDE TOEKOMST

Department of Care

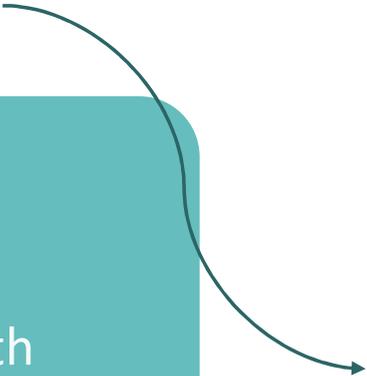
Flemish Health Objectives:

- Flemish people will live healthier in 2025
- A reduction of the impact of various environmental factors on our health by 2030

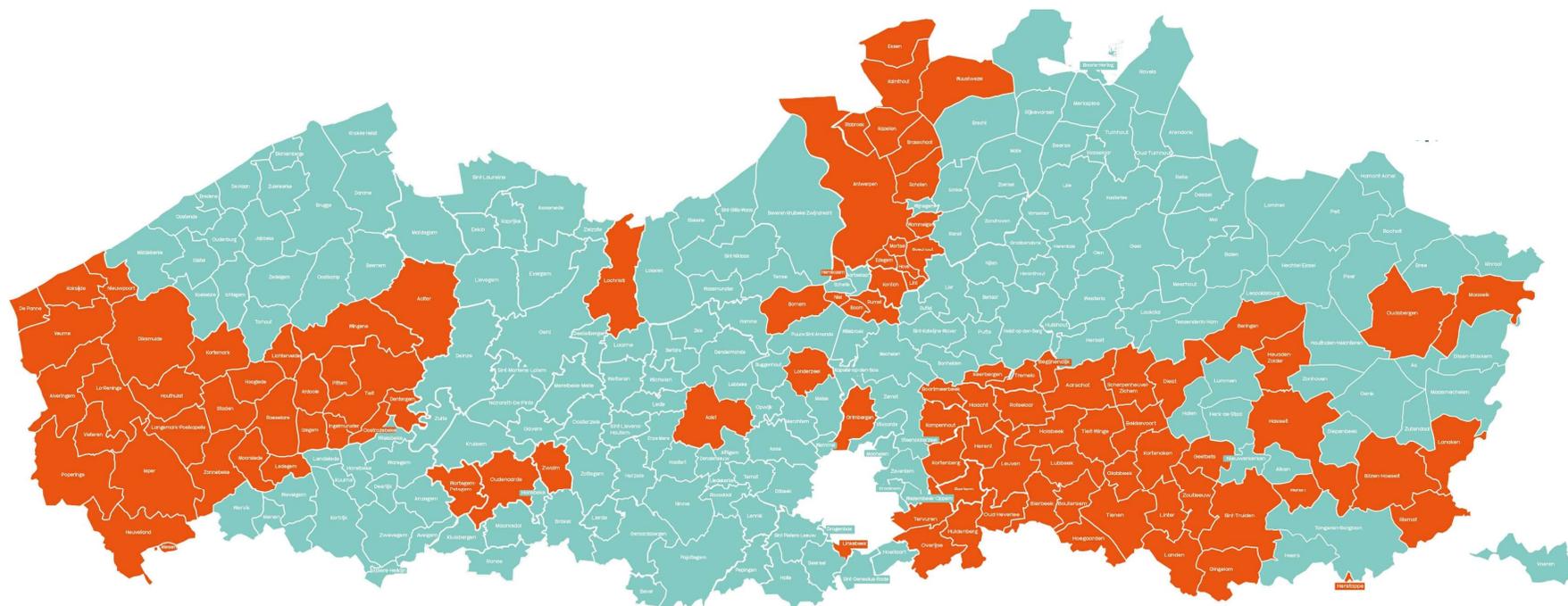
Implementation by Healthmakers

- Health promoters
- Environmental health workers

Local partners: municipalities,
health care workers, schools, ...

Charter for a healthy municipality 2025 - 2030

CHARTER VOOR EEN GEZONDE GEMEENTE 2025 - 2030

Arendonk

In Arendonk bouwen we aan een gezonde toekomst voor iedereen.

Arendonk engageert zich om tijdens deze legislatuur 2025 - 2030 verder werk te maken van een samenhangend preventief gezondheidsbeleid. Dit beleid biedt iedereen, en de meest kwetsbaren in het bijzonder, kansen en stimuleert hen om gezond te leven in een gezonde omgeving. Het gaat over een gezonde publieke ruimte, toegankelijke zorg- en welzijnsvoorzieningen, gezonde wijken en woningen, en gezond klimaat en veiligheid. Ons doel is om van de gezonde keuze de gemakkelijkste keuze te maken in onze stad of gemeente, voor alle inwoners.

Om dit te realiseren, werkt **Arendonk** aan de volgende succesfactoren van een kwalitatief preventief gezondheidsbeleid:

- **VISIE** Prioriteiten op het vlak van preventieve gezondheid worden opgenomen in het lokaal meerjarenplan van 2026 - 2031.
- **COMMUNICATIE** We communiceren helder en inclusief rond preventieve gezondheid.
- **BURGERPARTICIPATIE** De burger wordt nauw betrokken bij het uitwerken, uitvoeren en evalueren van het preventieve gezondheidsbeleid.
- **SAMENWERKEN** We zetten in op samenwerking over beleidsdomeinen heen, zodat er vanuit verschillende thema's en diensten wordt bijgedragen aan het lokaal preventief gezondheidsbeleid (HIAP).
- **DESKUNDIGHEID** We streven naar deskundige medewerkers die het gezondheidsbeleid mee vormgeven en uitdragen.
- **LEIDERSCHAP** We werken ook als werkgever aan de gezondheid van onze medewerkers en partners. Op die manier vervullen we een voorbeeldfunctie.
- **TIJD EN MIDDELEN** We voorzien voldoende personeel en budget om bovenstaande intenties te realiseren.
- **PROPORTIONEEL UNIVERSALISME (PU)** Via ons preventief gezondheidsbeleid werken we aan het verkleinen van de gezondheidsongelijkheid.

Arendonk geeft hiermee niet alleen uitvoering aan de eigen lokale ambities, maar helpt tegelijk mee aan de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en de internationale duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). Een lokaal preventief gezondheidsbeleid zorgt ervoor dat preventieve acties geen losse initiatieven blijven, maar structureel worden ingebed in het gemeentelijke beleid. Dit garandeert continuïteit en impact op lange termijn.

Arendonk werkt samen met **Gezondheidsmakers** als gids naar een kwalitatief lokaal preventief gezondheidsbeleid. Zij bieden ondersteuning a.d.h.v. de kadermethodiek **Gezonde Gemeente** en werken daarbij nauw samen met diverse preventie- en terreinorganisaties. Om deze samenwerking te concretiseren sluiten **Arendonk** en **Gezondheidsmakers** een samenwerkingsovereenkomst af. Om het preventief gezondheidsbeleid in te vullen doet **Gezondheidsmakers** beroep op wetenschappelijk onderbouwde expertise, methodieken en materialen van de **Vlaamse partnerorganisaties**.

Ondertekend te

Voor Arendonk

Voor Gezondheidsmakers

www.gezondegemeente.be

gezondheidsmakers

GEZOND
LEVEN

VVSG

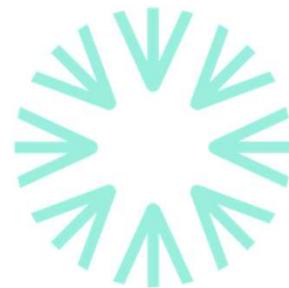
Vlaanderen
gezondheidsorganisaties

Ordnak der
Regulezor

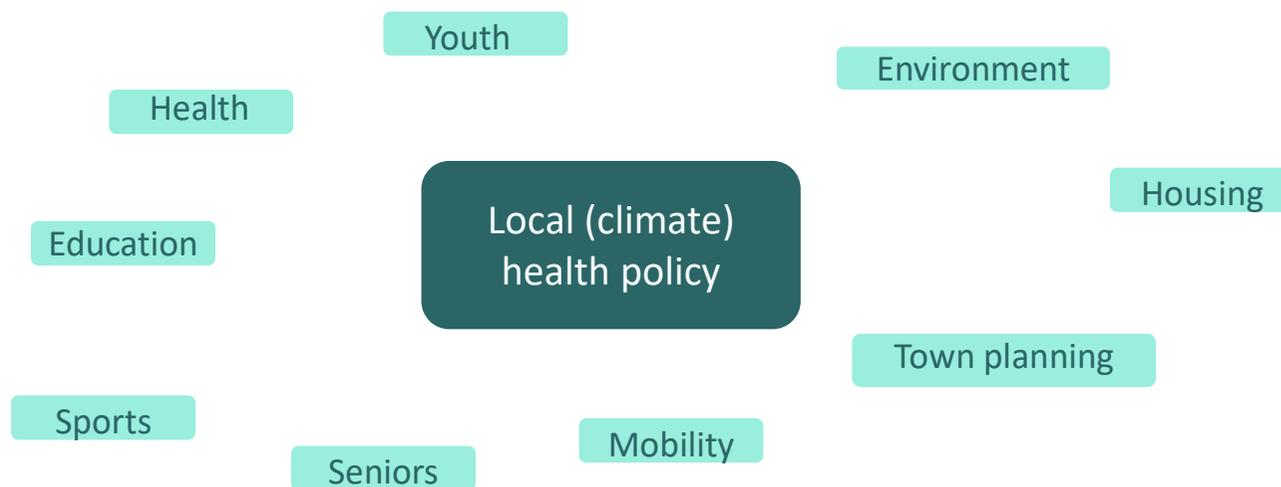

- Coherent, local preventive health policy
- Stimulating healthier living in a healthy **environment**
- Healthiest choice = easiest choice
- Collaboration is one of the succes factors

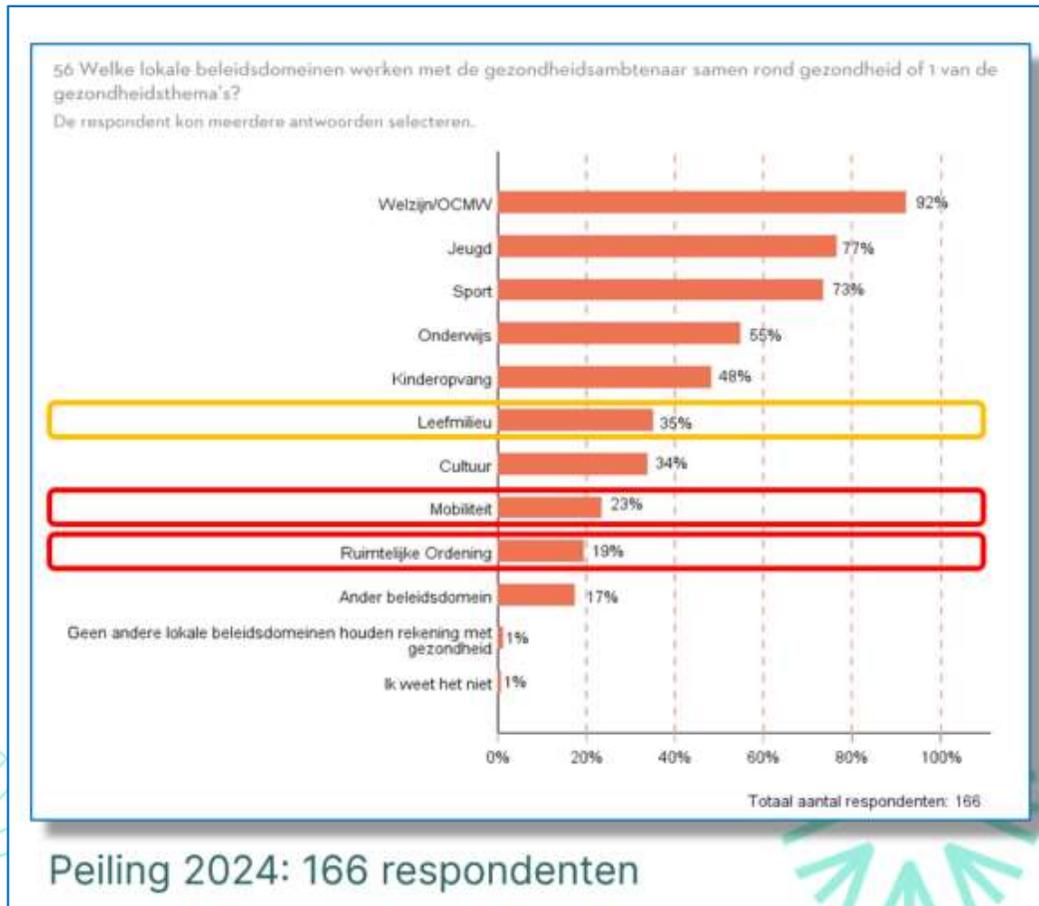
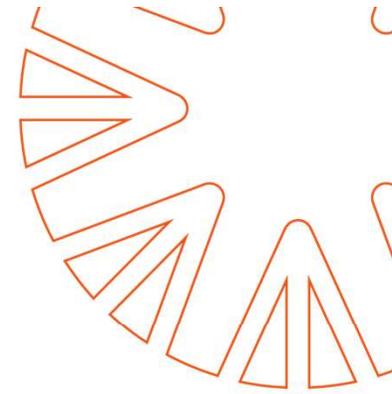

Health in all policies

- Collaboration between a wide range of (local) policymakers and officers
- Benefits implementation of health plans and projects

Prevention survey

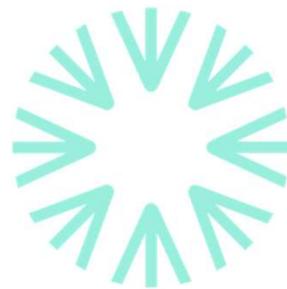
HiaP in climate health actions

- Community-based actions: daily reality and impact
- Health arguments make climate action more relatable and less abstract for citizens

Example 1:
local heat health
action plan

Example 2:
healthy public
spaces

Local heat health action plans

➤ Cfr. workshop 2

Example 1:
local heat
health action
plan

Consistent with:

- Charter for a Healthy Municipality
- Local energy and climate pact
- Rainwater plan
- ...

Focus on vulnerable groups, e.g.:

Local heat health action plans

- Mix of strategies: education, environmental interventions, agreements & regulation, care & coaching
- Inventarisation and actions for each policy area

2. Communicatie van voorzorgmaatregelen die inwoners zelf kunnen nemen tijdens warme dagen

1. Communiceert je lokaal bestuur naar de inwoners over de voorzorgmaatregelen die ze zelf kunnen nemen tijdens warme dagen (zoals voldoende vaster drinken, schaduw opzoeken, zorg dragen voor elkaar...)?

Ja
 Neen

Influïeren? Bekijk de volgende vragen toch om nu te gaan of je eventueel toch communicatie-acties hervat.

2. Op welke momenten communiceert je lokaal bestuur naar de inwoners over de voorzorgmaatregelen die ze zelf kunnen nemen tijdens warme dagen?

Communicatiemoment	Ja	Neen?
Preventief bij de start van de waakzaamheidsfase (De waakzaamheidsfase loopt jaarlijks van 15 mei tot 30 september. Tijdens de waakzaamheidsfase vraagt de Vlaamse Overheid aan professionelen die werken met kwetsbare doelgroepen (kinderen, ouderen, sociaal geïsoleerde inwoners) om zich voor te bereiden op een mogelijke periode van langdurig warm weer.)	☐ Ja ☐ Neen	☐ Ja ☐ Neen
Als de Vlaamse Overheid de waarschuwingsfase afkondigt (De waarschuwingsfase wordt door de Vlaamse Overheid afgekondigd op het moment dat mogelijke gezondheidsproblemen door erg warme temperaturen worden verwacht. Er wordt getekend naar de 5-dagse voorspelling van de maximum-temperatuur. De algemene bevolking en de professionelen die werken met kwetsbare doelgroepen worden op dat moment gevraagd om extra maatregelen te nemen om zichzelf en risicogroepen te beschermen.)	☐ Ja ☐ Neen	☐ Ja ☐ Neen
Als de Federale Overheid de alarmsfase afkondigt. (De alarmsfase gaat in als het temperatuurcriterium van de waarschuwingsfase bereikt is én als de ozonconcentratie hoger is dan 180 µg/m³. De alarmsfase is een crisistofe en wordt aangekondigd door de Federale Overheid.)	☐ Ja ☐ Neen	☐ Ja ☐ Neen
Op andere momenten? Specificeer:		

3. Maatregelen van het lokaal bestuur bij afkondiging waarschuwingsfase (= stedelijk meldpunt met vragen)

1. Kunnen inwoners tijdens de waarschuwingsfase terecht bij een gemeentelijk/stedelijk meldpunt met vragen?

Neen	☐
Ja, ons lokaal bestuur heeft een specifiek infopunt voor vragen over warme dagen	☐
Ja, onze inwoners kunnen altijd terecht op ons algemeen infopunt, dus ook met vragen over warme dagen.	☐
Andere, namelijk:	

2. Is er tijdens de waarschuwingsfase een gemeentelijk/stedelijk meldpunt om personen te melden die een verhoogd risico lopen tijdens warme dagen?

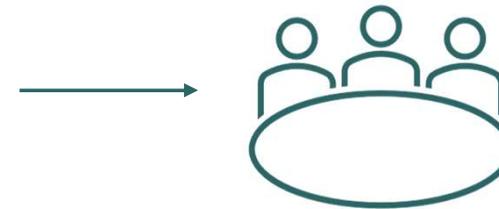
Neen	☐
Ja, ons lokaal bestuur heeft een specifiek meldpunt voor warme dagen	☐
Ja, inwoners kunnen altijd terecht op ons algemeen meldpunt, dus ook om personen te melden die een verhoogd risico lopen tijdens warme dagen	☐
Andere, namelijk:	

3. Nemen medewerkers van je lokaal bestuur of vrijwilligers tijdens de waarschuwingsfase telefonisch contact op met ouders in de gemeente/stad?

Neen	☐
Ja, personeelsleden	☐
Ja, vrijwilligers	☐
Andere, namelijk:	

4. Gaan medewerkers van je lokaal bestuur of vrijwilligers tijdens de waarschuwingsfase op huisbezoek bij ouders?

Neen	☐
Ja, personeelsleden	☐

Local heat health action plans

DOELGROEP	STRATEGIE	ACTIE	VERANTWOORDELIJKE DIENST
Algemene bevolking	Educatie en communicatie	Het lokaal bestuur communiceert naar inwoners over de voorzorgsmaatregelen die ze zelf kunnen nemen op warme dagen en bij evenementen. Dit gebeurt via verschillende kanalen: lokaal infoblad, website, sociale media, digitale schermen.	Lokaal bestuur
	Omgevingsinterventies	Bekijken of het gebruik maken van de Drink'bar van Pidpa een mogelijkheid is bij warme dagen: Drink'bar Pidpa	
	Afspraken en regels	Inwoners kunnen altijd terecht op het algemeen infopunt, dus ook met vragen over warme dagen.	Lokaal bestuur
	Zorg en begeleiding	Inwoners kunnen altijd terecht op het algemeen meldpunt, dus ook om personen te melden die een verhoogd risico lopen tijdens warme dagen.	Lokaal bestuur
Kinderen	Educatie en communicatie	Aan ouders vragen om hoofddekseel en aangepaste kledij voor de leerlingen te voorzien	School
		Communicatie naar de ouders gebeurt via nieuwsbrief en berichten op het ouderplatform	School
		Leerlingen aanraden om een petje te dragen	School
		Aan ouders vragen dat kinderen best een petje opzetten en zwemkledij meenemen (om waterspelletjes te spelen), vragen om kinderen 's ochtends al in te smeren met zonnecrème	Jeugddienst en Kinderclub
		Communicatie naar de ouders gebeurt via sociale media en mail	Jeugddienst en Kinderclub
		Het lokaal bestuur communiceert naar volgende externe voorzieningen over voorzorgsmaatregelen bij warme dagen: kinderopvang en buitenschoolse kinderopvang, speelpleinwerking	Lokaal bestuur

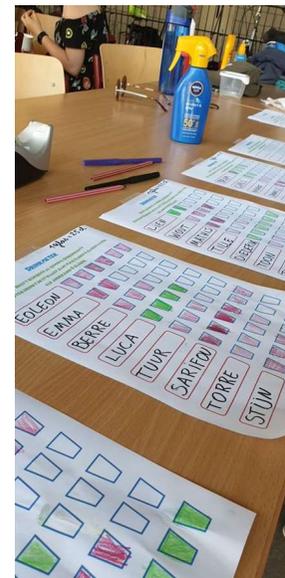
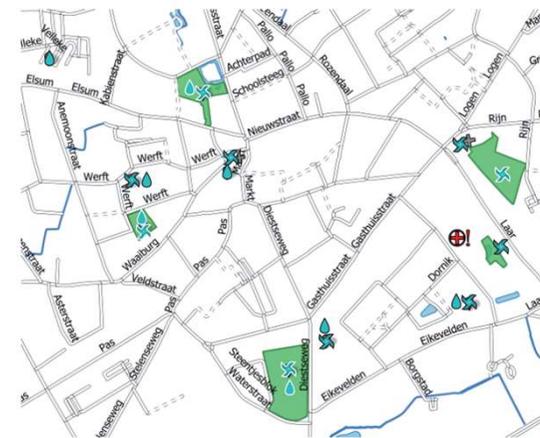

Local heat health action plans

➤ Examples:

- **Communication:** communication to general public during heat waves
- **Environment:** investigation the placing of public water taps with each new project
- **School:** providing shadow areas at the playground
- **Kids/youth club:** tracking water drinking, water games
- **Wellbeing:** map of free water points and cool places in vulnerable neighbourhoods

- **Residential care facility:** climate rooms, informing visitors
- **Sports:** exchanging good practices with sports officers of other municipalities
- **Health:** offering sunscreen dispensers in public spaces

Healthy public spaces

➤ Health indicators in the public area

Example 2:
healthy public
spaces

Air quality

Mental health

Heat

Air quality

Physical activity

Traffic noise

Smoking

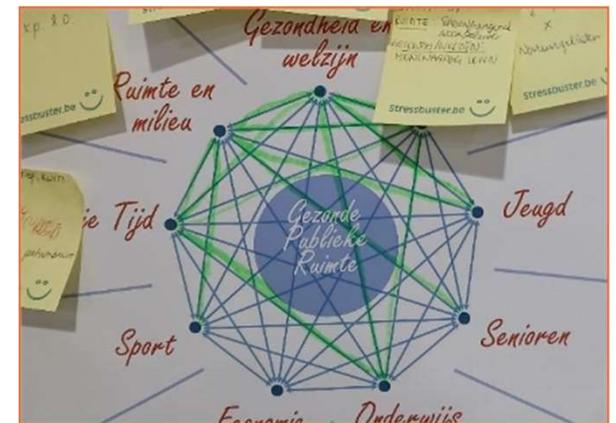
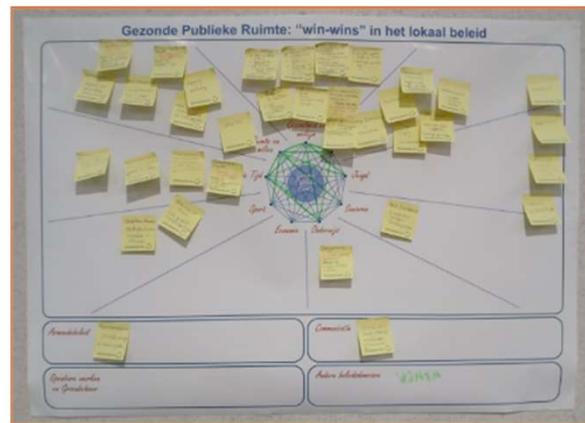

Healthy public spaces

➤ HIAP-workshop

Local policy scan

Workshop

Healthy public spaces

Evaluation workshop: 7/8
participants want to stay
involved in creating
shared vision on public
space

Second workshop
towards an integrated
vision on health in public
areas

Key messages

HIAP: (local) collaboration is needed for climate health actions

- Exchange of information → contribution from own expertise / area → co-creation, joint projects
- Leader of the project?

Climate health: win-win

- Health policy less polarized
- More budget for local preventive actions (but often fragmented)
- Different pathways to same result

